

ÜZENET

A PRÁGAI REFORMÁTUS MISSZIÓS GYÜLEKEZET
HETILAPJA – II. ÉVFOLYAM – 38. SZÁM, 2009. SZEPT. 20.

Szeretett Testvéreim az Úr Jézus Krisztusban!

Azok az Igehelyek, ahol Jézus valami újat, meglepőt mutat a hitet, a vallást illetően, a kedvenceim közé tartoznak. Ez a fejezet is ehhez a fajtához tartozik, mert Jézus ismét mintegy diplomatikus módon, fölösleges demonstrálás és prédikálás nélkül leleplezi, mennyire messze el tud kanyarodni a hívő, vallásos ember a hit lényegétől. Ráadásul ismét

természetét illetően. Ezekről a farizeusokról és törvénytudókról, lerí egy szomorú, mindenkiben meglévő tulajdonság, a káröröm. Öröm, hogy valakit megalázhatok, élvezet, hogy valakit elítélhetek. Az a részegítő, kielégítő hatalomérzet, hogy most valaki felett bíróként állhatok, és kezemben tartom lelkiismeretét, lényét, sorsát. Sokan átélhették ezt a pillanatot, akik talán csak egyszer is haragudtak valakire, akiknek voltak vagy vannak ellenségeik, vagy

Jézus pedig kiment az Olajfák hegyére. De korán reggel ismét megjelent a templomban, és az egész nép hozzáereglett; ő pedig leült, és tanította őket. Ekkor odavezettek az írástudók és a farizeusok egy asszonyt, akit házasságtörésen értek, középre állították, és így szóltak Jézushoz: „Mester, ezt az asszonyt házasságtörés közben tetten érték. Mózes azt parancsolta nekünk a törvényben, hogy kövezzük meg az ilyeneket. Hát te mit mondasz?” Ezt azért mondták, hogy próbára tegyék, és legyen mivel vádolniuk őt. Jézus pedig lehajolt, és ujjával irt a földre. Amikor továbbra is faggatták, felegyenesedett, és ezt mondta nekik: „Aki büntelen közületek, az vessen rá először követ.” És lehajolva tovább irt a földre. Azok pedig ezt hallva, egymás után kimentek, kezdve a véneken, és egyedül ő meg az asszony maradt ott a középben. Mikor pedig Jézus felegyenesedett, és senkit sem látott az asszonyon kívül, így szólt hozzá: „Hol vannak a vádlóid? Senki sem ítélte el téged?” Ő így felelt: „Senki, Uram.” Jézus pedig ezt mondta neki: „Én sem ítéllek el téged, menj el, és mostantól fogva többé ne vétkezz!”

Jn 8: 1-11

megszégyeníti azokat, akik a sok dogma és tanítás között elfeledkeztek az Úr legnagyobb igényéről, amikor azt mondta: „Irgalmasságot akarok, nem pedig áldozatot.” (Mt 12,7)

A történet azzal kezdődik, hogy Jézushoz vezetnek egy asszonyt, akit házasságtörésről tetten értek. Nagyon szomorúan fest ez a kép az emberiség

csupán minden áron éreztetni akarták bizonyos helyzetekben, hogy most ők viszik a prímet. Jézus egész hozzáállása, amelyben egyúttal Isten hozzáállását reprezentálja, elítéli bennünk, emberekben a vérszomjúságot, a bosszúvágyat, azt az igyekezetet, hogy sokszor képmutatón az igazság oldalára állva a pozíciónkkal visszaéljünk, hogy a másikat

megalázhassuk, kioktathassuk. De hát akkor mit mondjunk, talán el kell hallgatni az igazságot, és szemet kell hunyni a világ rendetlensége felett? Nem! De a későbbiekben meglátjuk, hogy Jézus egészen másképpen kezeli az ember bűnét, ezzel példát adva nekünk, hogyan harcolhatunk a bűnnel szemben.

A farizeusokat nem csupán a vérszomj vezette. Bátran használhatom ezt a kifejezést, hiszen az emberekben megvan az a sötét oldal, hogy valóban élvezik a vérontást, bármennyire hihetetlenek és megbotránkoztatónak hangzik ez most. A farizeusok azonban nem csak hogy készen álltak az asszony megkövezésére, ennél még nagyobb ambíciójuk is volt: megkísérteni Jézust. Ahogy mondani szokás, két legyet akartak ütni egy csapásra. Paradox módon várták is, hogy Jézus az asszony mellé áll, ismerték irgalmasságát. Ezért ez nekik ítéletük, mert így nyilvánvalóvá lett a szándékuk, hogy nem irgalomra készülnek, nem a könyörületnek a hívei, hanem a törvény által igazolt kegyetlenségre szavaznak. És Jézus reagál: kifogástalan válaszában megnyilvánul az a megszegyenítő, ugyanakkor határtalan bölcsesség, amellyel a farizeusok által rosszul értelmezett törvényt magyarázza.

Tényleg rosszul értették a farizeusok a törvényt? Nem. Az Ószövetségben valóban világosan meg van írva az, amivel a törvénytudók előjöttek. A hiba máshol volt. Ugyanaz a hiba, amelybe majdnem minden buzgó, fanatikus vagy radikális ember beleesik: hogy az egyes Igéket nem az egész Törvény kontextusában vizsgálták. Csak az az ember értheti

meg jól a Bibliát, aki elsősorban az Írás szellemét, az Atya globális akaratát érti, nem ragad le egyes kijelentéseknél. A farizeusok attól való félelmükben, hogy a Törvény elhanyagolása miatt a nép ismét valami babiloni fogsághoz hasonló helyzetbe esik, egyetlen részletet sem akartak mellőzni; ezért illette őket Jézus azzal a kritikával, hogy a szűnyogot átszűrrik, a tevét pedig lenyelik. Egyszerűen belebonyolódnak a parancsolatok gubancába, az Atya akaratát pedig emiatt képtelenek megismerni, és ezáltal lehetővé teszik, hogy tragikus következményű dolgok előforduljanak. Jézus tehát sokkoló, de igaz válaszával: „*Az vesse reá az első követ, aki nem bűnös*“, megvilágította előttük azt az örök globális, de sokszor feledésbe merült tényt, hogy a bűnben egyenlőek vagyunk. Egy a pozíciónk Isten előtt: mindnyájan bűnösök vagyunk. Senki sem jobb közülünk a házasságtörő asszonynál. Több alázat lenne bennünk, ha erre naponta gondolnánk. Amellett azt is megmutatta nekünk, hogy még a legjobb vallásosságunk ellenére sem tudunk bánni az igazsággal. A farizeusok ebben magukat is elítélték. Hiszen mi a nagyobb bűn? Házasságot törni vagy valakinek a halálát kívánni? Csak úgy, simán, hidegvérrel megsemmisíteni azt, amit Isten teremtett? Vajon nem egyfajta tiszteletlenség ez a Teremtő műve iránt? Igaz, a kérdés egy kicsit bonyolultabb, mint ahogy itt felvázoltam, csak arra akartam ezzel rámutatni, hogy így is lehet tekinteni ennek az asszonynak az esetére. Jézusnak ebben a válaszában az lesz nyilvánvalóvá, mennyire értelmetlen az olyan

vallás, amely az élet megsemmisítését keresi vagy igazolja, és nem érti, hogy az igaz vallásnak a feladata életértelmet és harmóniát nyújtani. A farizeusokat szíven találta Jézus kijelentése. Valamit mégiscsak megértettek. Jézus mestere annak, miképpen lehet bölcsen a lelkiismeret mélységébe vágni úgy, hogy az ember tanuljon belőle, és ne makacsolja meg magát sértődöttségében.

És mi lett az asszonnyal? Érdekes megfigyelni: a házasságtörés két ember dolga. Hol maradt a férfi? Az igazságos vallásos társadalom a maga „igazságában” valahogyan elfeledkezett erről. Máig fennmaradt a szokás hasonló tettekért keményebben elítélni az asszonyt, mint a férfit. A Biblia nem taglalja, miért követett el házasságtörést az asszony, de tudjuk mindnyájan a gyakorlati életből, a sok pszichológiai boncolgatásból, amely ma igen divatos, hogy az asszony nem gonoszságból tesz ilyet, hanem leginkább azért, mert valamit hiányol. Nem annyira testi, érzéki vágyai vannak, hanem az érzelmeket, a szerelmet, a szeretetet keresi. Figyeljük csak meg, hogy a történetben nem prostituáltról van szó, hisz nem a paráznaság szót használja az Ige, hanem a házasságtörést, ami azt jelenti, hogy az asszonynak volt férje. De amíg ma toleránsan kezeljük ezt a problémát, mentegette az ilyen asszonyokat és képesek vagyunk megérteni, mi a boldogtalan házasság, amelyből valaki ily módon keres kiutat, abban az időben senkit sem érdekelt a problémája, senki sem akart vele elbeszélgetni, nem próbált segíteni. Ott csak egy megoldás létezhetett – a megkövezés. Jézus itt is

úgy lép fel, mint Isten báránya, azaz a bűnbocsánat közvetítője. Azt teszi, ami rá jellemző. Megjelenik a mindenkori bűnös ember életében, nem azért, hogy azt elveszítse, hanem hogy új irányt és megtisztult jövőt adjon. Jézus Isten lévén, jól érti az asszony ki nem mondott drámáját. Sajátosan hirdeti az asszonynak az evangéliumot: kijelentve, hogy nincsenek vádlói. Nincs már ellene vád. Ugyanazt hirdeti neki, mint nekünk: az Ő áldozatának, beavatkozásának köszönhetően senki nem emelhet vádat ellenünk, még a halál ura, a Sátán sem. Ennek a Sátánnak a kezéből ragadja ki az asszonyt Jézus mondván neki: „*Menj el, és mostantól fogva többé ne vétkezz!*” Nem korholja, inkább arra mutat rá, hogy a tiszta élet lehetősége van előtte. Mennyire más ebben Jézus, mint mi, akik megbocsátunk, de nem felejtünk, és sokszor a már úgymond megbocsátott bűnöket némi idő elteltével, szívesen előhozzuk. De Jézus, ha egyszer megbocsátottnak és rendezettnek mond valamit, akkor ahhoz többször már nem tér vissza. A másik dolog, hogy miért éppen így fogalmaz Jézus, az asszony védelmére szolgál. Jól tudja, hogy amit a Sátán kínál, az olyan, mint a buborék: pillanatnyi öröm, amely után üröm következik. Amíg Isten mindig örök dolgokról beszél és örökre szólunk az ígéretei, addig a Sátán csak ideig-óráig tud teljesíteni és magas kamatot szed utána. Az asszonynak egy örömteljes éjszakát adhatott, utána azonban a vérét követelte. Ha tehát Jézus azt mondja: „*Többé ne vétkezz*”, azt érti alatta, hogy kerüljön ki a Sátán kísértését, hogy ismét kárt ne

tegyen benned.

Jézus megmentette az asszonyt a megkövezéstől, Ő maga viszont vállalta értünk a keresztet. Amikor Őt vitték a keresztre, nem mondott semmi ellenséget megszegyenítő bölcsességet, hogy saját halálát elkerülje. Tudta, hogy ez a halál nem öncélú, hanem mindnyájunk megmentésének az útja lesz. Vésődjön hát belénk a mai napon is Jézus csodálatos irgalma, elveszettségünkben irántunk

való érdeklődése, bölcsessége, amellyel az igazságot kezeli, valamint a szeretete, amellyel képes volt értünk a szenvedésre és halálra menni. És ebben az új, Tőle kapott élethelehetőségben, irgalmaságát tanulva, gyakorolva, éljünk az Ő dicsőségére!

Ámen.

(Elhangzott 2009. szeptember 13-án,
S.A. igehirdetésén)

TÉMA – A CERUZA

Az ókorban és a korai középkorban a pergamenlapok megvonalmazására kerek *ólomlapocskákat* használtak. A mai ceruza elődje csak a **12. század** során tűnt fel, ez az ún. *Silberstift* volt, vagyis ón és ólom keverékéből öntött rudacska. *Az első, igazi ceruzák*, pontosabban szólva, grafitból hasított írórudacsok a 16. század közepén születtek, Angliában – miután felfedezték a természetes grafitot, amikor **1564**-ben egy vihar kidöntött egy tölgyfát a Cumberlandi hegységben levő Borrowadel közelében. A új anyagot „*plumbago*”-nak – ólomutánzatnak – nevezték el (a grafit elnevezés 1779-ből, egy svéd vegyésztől, K.W.Scheeletől származik, aki az „írás” görög megnevezéséből vette át), amit a helybeli pásztorok a nyájak megjelölésére használtak. Viszont volt egy kis gond, ugyanis a rudacsok mindent összekentek – ezért először madzaggal csavarták körül, ké-

sőbb fahüvelybe rakták. Az első kézzel gyártott ceruzák – abban a formában, ahogyan ma ismerjük –, amelyek „*Crayons d’Angleterre*” néven váltak ismertté, ebből a borrowadeli grafitból készültek.

1662-ben Norimbergben Fridrich Staedtler megnyitotta első ceruzaboltját. A közeli **Stein falucskában 1765-ben Kasper Faber** kezdett ceruzákat gyártani, aki a ceruzabelet bajor agyaggal keverte össze. Pár évvel később, **1790 és 1795 között Nicolas-Jacques Conte** Franciaországban és **Josef Hardtmuth** Ausztriában kezdett hasonló módszerrel ceruzákat gyártani. Mindketten a ceruza feltalálójaként vannak számon tartva.

Conte a ceruzabelet örölt grafitból, agyagból, viaszból és természetes szinezőanyagokból készítette. Ebből a keverékből hőkezeléssel olyan anyagot nyert, amely kitűnő volt írásra és rajzolásra is. A gyárat, amely később **Blanzy-Conte Gilbert** néven vált ismertté, 1793-ban nyitotta meg testvérével,

Louis-szal. Az általuk használt anyag „utódait” nagymértékben használják napjainkban is.

Hardtmuthról egyes enciklopédiák úgy írnak, mint a mai ceruza feltalálójáról. Mint a kerámiagyártásban jártas ember (kerámia építőelemeket készítő gyára volt), feltalált egy, a kerámiakészítés technológiájához hasonló eljárást a ceruzabél előállítására. A préselt beleket agyag, grafitpor, korom és organikus kötőanyagok keverékéből gyártotta. Az agyag arányától, valamint az égetés hőfokától függően különböző keménységű ceruzabeleket kapott, amiket számjegyekkel, illetve betűkkel jelölt. Josef Hardtmuth erre a találmányra szabadalmi végzést kapott. Ő fektette le a ceruza ipari gyártásának alapjait, amit a mai napig nem múlt felül senki.

A bécsi J.Hardtmuth kerámiagyárban a ceruzagyártás olyan gyors ütemben növekedett, hogy a 1830-as években a ceruzagyártás lett a gyár fő gyártási programja. Hardtmuth utódai, Ludwig és Carl egy új gyár építésébe kezdtek a csehországi **České Budějovice**-ben (L.&C. Hardtmuth), amelyben **1848-ban** indult be a ceruza- és kerámiagyártás. A helyválasztás nagyon kedvezőnek mutatkozott az alapanyagok hozzáférhetősége, az olcsó munkaerő és az első kontinentális európai vasútvonal menti pozíció miatt. Ennek köszönhetően 1870-től a gyár már csak a ceruza- és egyéb írószerek gyártására specializálódott. A gyártás tökéletesítésében **Franz Hardtmuth** folytatta a munkát, aki egy új fajta ceruzát dobott piacra – a sárgára festett ceruzát, – amit **KOH-I-NOOR**-

nak nevezett el a híres sárga indiai gyémánt, *A fény hegye* után. Ez a ceruza aranyérmét nyert a párizsi világkiállításán, és a mai napig a cég legismertebb terméke.

Az első világháború előtti években a České Budějovice-i volt a világ legnagyobb ceruzagyára 5 fiókkal és 15 képvisellel a világ minden táján. A két világháború közti időszakban is a legnagyobb és legfontosabb gyárak közé tartozott.

A ceruza minősége nagymértékben függ a fa minőségétől is. A minőségi ceruzáknál főleg *cédrusfát* használnak, amelyet könnyű faragni, és ellenáll az íráskor fellépő nyomásnak. Felhasználás előtt a cédrust levegőn és szárítóban is szárítják, ezután egy viaszos emulzióban áztatják, színezik, majd ismét szárítják. Csak ezután kezdődik maga a gyártás. Egy cédrusfából átlagosan 172 000 ceruza készül.

Egy ceruza átlagosan 56 km hosszú vonalat képes meghúzni, vagy 45 000 szót leírni, és átlagosan 17-szer lehet kifaragni. A ceruza hegye kb. 26 MPa (2,6 kg/mm²) nyomást bír ki. Viszont egész napos használat mellett nem volt könnyű dolog hegyesen tartani a ceruzát. Így aztán fokozatosan megjelentek a különböző mechanikus szerkezetű ceruzák, melyek legfiatalabb fajtája a *nyomósiron*. Ezekbe a ceruzákba 0,5 vagy 0,7mm átmérőjű ceruzabél kerül, ezért nem kell őket hegyezni. Viszont óvatosan kell velük bánni, mert a ceruzabél nagyobb nyomásnál törik.

– forrás internet –

GYÜLEKEZETI ALKALMAK

Istentiszteletek:

Vasárnaponként 17.00-tól (a nyári időszakban) a gyülekezet Klimentská utcai gyülekezeti termében (Klimentská 18, Prága 1) vagy az „U Klimenta” templomban. Istentisztelet alatti **gyermekmegőrzés/vasárnapi iskola** az 1. emeleti klubhelyiségben. A gyerekeket az istentiszteleti alkalom előtt egy nappal be kell jelenteni a 723/960913-as telefonszámon.

Bibliaóra: Az istentiszteletet követően, kb. 18.00-tól (a nyári időszakban).

Énekkari próbák: Szerda esténként 18.00-tól, a Teológia (Černá 9, Prága 1) kápolnájában, vagy egyéb megegyezés szerinti helyen. (korus@refnet.cz)

GYÜLEKEZETÜNK ÉLETÉBŐL

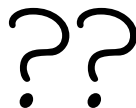
– A gyülekezeti terem épületében történő felvonócsere miatt **az istentiszteleti alkalmak továbbra is a templomban, a szokott időben, lesznek megtartva.** Kérjük közölje ezt a hírt az istentiszteleti alkalmakra készülő ismerőseivel.

– **Egyelőre nem érkezett visszajelzés az SzRKE-től a prágai lelkészi állással kapcsolatban.** Az állásra kiírt pályázat

határideje augusztus 15-én telt le, a Zsinati Tanács szeptember folyamán fog dönteni gyülekezetünk következő lelkészeről. **Hordozzuk imádságban ezt az ügyet!**

A HÉT KÉRDÉSE

– **Ki észlelte először a gáz létezését?**

A **17. század első felében** jött rá arra **Johann Baptist van Helmont** belga orvos, kémikus és fizikus, hogy a levegőn kívül más gázok is vannak.

Egyik nagy jelentőségű kísérletében 62 font faszenet hevített zárt edényben, és megállapította, hogy az edény és tartalmának súlya nem változott, annak ellenére, hogy a faszénből mindössze egy font hamu lett. Ebből arra következtetett, hogy 61 font **„kötetlen szellemé”** alakult át, amely nem volt képes eltávozni.

Hogyan született a nemzetközileg elterjedt **„gáz”** szavunk?

Megfelelő fogalmat keresve, a görög káosz szó mellett kötött ki: *„Ezt az eddig ismeretlen szellemet, amelyet sem edényekben felfogni, sem pedig látható alakban átváltoztatni nem lehet, gáznak nevezem.”* Mások szerint Helmont min-tája a flamand **„gees”** volt, amelynek jelentése: gőz, pára.

(forrás internet)

ÜZENET – A PRÁGAI REFORMÁTUS MISSZIÓS GYÜLEKEZET HETILAPJA

Felelős szerkesztők: Hlavács Pál, Hlavács Brocko Tünde, Simon Sz. Krisztina.

Lapunkat ingyenesen terjesztjük, de fenntartására bármilyen segítséget örömmel elfogadunk.

E-mail (hetilap rendelések - heti egyszeri küldés elektronikus formában): uzenet@refnet.cz

Banki kapcsolat: 7190131205/4000, **Számlanév:** Dienes Kornélia (Mađ. ref. sbor)

IBAN CZ7040000000007190131205, BIC (=SWIFT) BAWACZPP